

Sygnatura akt I C 632/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2022 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Marek Jasiński

po rozpoznaniu 18 sierpnia 2022 roku w G. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. C. i B. C.

przeciwko R. G. (1)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego R. G. (1) na rzecz powoda M. C. kwotę 31 500 zł (słownie: trzydzieści jeden tysięcy pięćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty:

a) 5 000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych) od dnia 22 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty,

b) 26 500 zł (słownie: dwadzieścia sześć tysięcy pięćset złotych) od dnia 18 stycznia 2022 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego R. G. (1) na rzecz powódki B. C. kwotę 5 000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych) od dnia 22 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty,

III. w pozostałym zakresie oddała powództwo,

IV. zasądza od pozwanego R. G. (1) na rzecz powodów M. C. i B. C. 500 zł (słownie: pięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

V. zasądza od pozwanego R. G. (1) na rzecz powoda M. C. 4 942 zł (słownie: cztery tysiące dziewięćset czterdzieści dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu,

VI. zasądza od pozwanego R. G. (1) na rzecz powódki B. C. 3 617 zł (słownie: trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

VII. zasądza na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku od pozwanego R. G. (1) kwotę 1 206,02 zł (słownie: tysiąc dwieście sześć złotych dwa grosze) tytułem wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Sygnatura akt I C 632/20

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 31 stycznia 2018 r. E. C. wniosła o zasądzenie od R. G. (1) kwoty 10 000 zł tytułem części zachowku po zmarłej J. M. (1) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 31 stycznia 2018 r. (dnia złożenia pozwu) do dnia zapłaty. Ponadto wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Uzasadniając swoje roszczenie powódka wskazała, że jest córką, a w związku z tym ustawową spadkobierczynią, zmarłej J. M. (1). Do grona spadkobierców ustawowych po zmarłej należą również pozostałe dzieci zmarłej – J. M.

(2) i B. G.. Matka powódki powołała do całości spadku na podstawie testamentu wnuka R. G. (1) z pominięciem spadkobierców ustawowych. Jedynym przysporzeniem majątkowym, które powódka uzyskała było 1 000 zł, które powód przekazał jej zgodnie z notatką sporządzoną przez zmarłą J. M. (1). Jedynym znanym powódce istotnym składnikiem majątku zmarłej był własnościowy lokal mieszkalny nr (...) położony w G. przy ul. (...). Zdaniem powódki jako spadkobierczynie ustawowej przysługiwało jej prawo do zachowku po zmarłej matce. Mając powyższe na względzie powódka dochodziła zaspokojenia części przysługujących jej roszczeń z tytułu zachowku.

(Pozew – k. 3-5.)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 11 czerwca 2018 r. Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(Nakaz zapłaty – k. 22.)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany podniósł, że powódka w żaden sposób nie udowodniła, aby mieszkanie położone w G. przy ul. (...) wchodziło w skład spadku. W ocenie pozwanego powódka w ogóle nie udowodniła, jakie przedmioty majątkowe wchodziły w skład spadku, a tym bardziej ich wartości. Tym samym nie zostały wskazane podstawy wyliczenia kwoty 10 000 zł. To na powódce spoczywał obowiązek udowodnienia roszczeń zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Pozwany podniósł również zarzut nadużycia prawa podmiotowego przez powódkę (art. 5 k.c.) wskazując, że jej żądanie pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, w szczególności z uwagi na to, że pozwana nie sprawowała opieki nad matką, nie utrzymywała z nią kontaktu i nie partycypowała finansowo w utrzymaniu jej w trakcie jej życia.

(Sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 25-26.)

2 listopada 2019 r. powódka E. C. zmarła.

(Odpis skrócony aktu zgonu – k. 189.)

Postanowieniem z 11 grudnia 2019 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku zawiesił przedmiotowe postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.

(Postanowienie – k. 195.)

Postanowieniem z 30 kwietnia 2020 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku podjął zawieszony postępowanie z udziałem następców prawnych zmarłej E. M. C. i B. C..

(Postanowienie – k. 215.)

Pismem wniesionym 4 stycznia 2022 r. powód M. C. rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 30 150 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 5 000 zł od dnia 31 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty i od kwoty 26 500 zł od dnia 4 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty.

(Pismo procesowe powoda – k. 369.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. (1) zmarła w 2016 r. Miała ona trójkę dzieci – E. C., J. M. (2) i B. G.. Mąż J. M. (1) zmarł przed nią.

R. G. (1) jest synem B. G. i wnukiem J. M. (1).

(Dowód: okoliczności bezsporne.)

J. M. (1) 27 grudnia 2007 r. sporządziła testament notarialny, w którym do całości spadku powołała swojego wnuka R. G. (1).

(Dowód: testament – k. 8.)

Przed śmiercią J. M. (1) sporządziła również notatkę, w której poleciła wypłacenie J. M. (2), E. C., B. G. oraz R. G. (1) po 1 000 zł. R. G. (1) przesłał przekazem pocztowym E. C. rzeczony 1 000 zł.

(Dowód: notatka – k. 10, list – k. 7, zeznania J. M. (2) – k. 343.)

2 lipca 2008 r. J. M. (1) darowała swojemu wnukowi R. G. (1) własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w G. przy ul. (...), stanowiącego odrębną nieruchomość, objętego księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej. W mieszkaniu tym R. G. (1) zamieszkiwał wraz z babcią i rodzicami od urodzenia do 12 roku życia. Następnie przeprowadzili się wraz z rodzicami do innego mieszkania. W wieku 19 lat zamieszkał z powrotem na dzielnicy P., naprzeciwko babci. W 2006 r. R. G. (1) wyjechał do S.. Do Polski powrócił on w 2009 r. i znów zamieszkał w pobliżu babci.

Pomimo przejścia własności nieruchomości na R. G. (1) jego babcia w dalszym ciągu zamieszkiwała w przedmiotowym mieszkaniu.

(Dowód: umowa darowizny – k. 56-58, zeznania R. G. (1) – k.362, zeznania B. G. – k. 347.)

Wartość rynkowa nieruchomości lokalowej nr 6 zlokalizowanej w budynku przy ul. (...) kl. K w stanie na dzień 2 lutego 2008 r. i cen aktualnych wynosi 383 900 zł.

(Dowód: opinia biegłej w zakresie wyceny nieruchomości – k. 254-275.)

J. M. (1) była współwłaścicielką nieruchomości położonej w gminie K.. Była to nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkaniowym, który jednakże nie nadawał się do zamieszkania z uwagi na konieczność wykonania generalnego remontu.

(Dowód: nakaz płatniczy – k. 59, dokumentacja fotograficzna – k. 131-141.)

J. M. (1) cierpiała na nadciśnienie tętnicze, cukrzycę typu 2, niedoczynność tarczycy, otyłość oraz chorobę zwyrodnieniową stawów. W 2011 roku przeszła udar niedokrwieny. Przyjmowała liczne leki oraz musiała poddawać się licznym badaniom celem kontroli jej stanu zdrowia. J. M. (1) poruszała się o lasce, nie wychodziła samodzielnie z domu. W marcu 2016 r. doznała złamania kości udowej w wyniku upadku z łóżka.

(Dowód: dokumentacja medyczna – k. 64-92.)

J. M. (1) wymagała opieki i pomocy w czynnościach życia codziennego. Opiekę tę w stałym wymiarze zapewniał jej wnuk R. G. (1) częściowo poprzez własne starania, częściowo wynajmując opiekunkę T. C.. Ponadto wspierał on babcie finansowo dokonując opłat z tytułu czynszu za zamieszkiwany przez nią lokal, a także rachunków za prąd oraz telefon. Dokonywał również zakupu niezbędnych przedmiotów związanych z dolegliwościami babci, takich jak materac przeciwdoleżynowy oraz pieluchomajtki. J. M. (1) przysługiwało świadczenie w formie usług opiekuńczych, które jednakże nie pokrywało całkowitych kosztów opieki nad nią, w związku z czym pozostałą część należności regulował R. G. (1).

(Dowód: potwierdzenia przelewów oraz wyciąg z rachunku – k. 93-112, faktury oraz zlecenia na wyroby medyczne – k. 113-119, decyzja wraz z planem należności – k. 120-124, zeznania R. G. (1) – k. 362-363, zeznania T. C. – k. 344, zeznania B. G. – k. 348, zeznania K. G. – k. 349.)

Ponadto R. G. (1) zapewniał babci wyżywienie dostarczając jej obiady z prowadzonej przez siebie restauracji.

(Dowód: zeznania D. P. – k. 346, zeznania H. P. – k. 346.)

Chodził on również z nią na wizyty lekarskie do przychodni.

(Dowód: zeznania B. B. (1) – k. 345.)

Od 30 marca 2016 r. J. M. (1) przebywała w Integracyjnym (...). Opłata za pobyt w przedmiotowym domu opieki wynosiła 2 700 zł. Dodatkowo należało uiścić wpisowe w wysokości 500 zł. Koszty te poniósł R. G. (1). Zadecydował on o umieszczeniu babci w ośrodku z uwagi na fakt, że rodzina nie była w stanie zapewnić jej profesjonalnej opieki i rehabilitacji, której w tym czasie wymagała.

(Dowód: umowa – k. 125-126, potwierdzenia przelewów – k. 127-129, zeznania R. G. (1) – k. 363, zeznania K. G. – k. 349.)

R. G. (1) pokrył również koszty należności za uroczystości pogrzebowe J. M. (1).

(Dowód: faktura – k. 130.)

Od 2002 r. E. C. cierpiała na nowotwór złośliwy sutka oraz przewlekłą chorobę niedokrwinną serca. Poddawana była chemioterapii. E. C. leczyła się również od uzależnienia alkoholowego.

(Dowód: dokumentacja medyczna E. C. – k. 146-160, zeznania B. M. – k. 341, zeznania J. M. (2) – k. 343, zeznania M. F. – k. 259.)

E. C. utrzymywała kontakt z matką oraz pomagała jej wedle swoich możliwości, np. pisząc podania o zapomogi. Relacje matki z córką były dobre. Jednakże z uwagi na zamieszkiwanie w oddaleniu od G. oraz problemy zdrowotne był on rzadszy niż w przypadku pozostałej części rodzeństwa.

(Dowód: dokumentacja fotograficzna – k. 161-163, zeznania B. M. – k. 340-342, zeznania J. M. (2) – k. 342-343, zeznania M. F. – k. 259, zeznania B. C. – k. 360, zeznania M. C. – k. 361.)

2 listopada 2019 r. E. C. zmarła. Jej spadkobiercami byli B. C. i M. C.. 10 stycznia 2019 r. B. C. dokonała na rzecz M. C. cesji wierzytelności o zapłatę zachowku oraz uzupełnienie zachowku, jakie przysługiwały E. C. w związku ze śmiercią matki J. C..

(Dowód: akt zgonu – k. 189, protokół dziedziczenia – k. 210-212, umowa cesji – k. 213.)

Ustaień faktycznych w sprawie Sąd dokonał na podstawie dokumentów przedłożonych do akt, albowiem strony nie kwestionowały ich prawdziwości i autentyczności. Nie budziły one również wątpliwości Sądu, ponieważ dotyczyły w przeważającej mierze okoliczności bezspornych.

Ustalenia stanu faktycznego Sąd oparł również na zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków. Świadców tych należy podzielić na dwie grupy: osoby spokrewnione bądź spowinowacone ze stronami oraz osoby obce. Do pierwszej ze wskazanych grup należy zaliczyć B. M., J. M. (2), B. G. oraz K. G.. Do drugiej T. C., B. B. (1), D. P., H. P. oraz M. F..

Co do świadków niebędących spokrewnionymi ze stronami należało w całości przyznać wiarę ich zeznaniom. Były one bowiem logiczne oraz wiarygodne. Świadcowie zeznawali szczerze i konsekwentnie. Okoliczności, na które zeznawali znajdują również potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. Jednocześnie nie mieli oni interesu w przedstawianiu konkretnych zdarzeń faktycznych w sposób korzystny dla którejkolwiek ze stron postępowania.

Natomiast w zakresie świadków będących spokrewnionymi bądź spowinowaconymi ze stronami należy wskazać, że zeznaniom B. i J. M. (2) Sąd przyznał wiarę w znacznej części. Nie wziął natomiast pod uwagę tej części ich zeznań, w której wskazywali oni na złe warunki mieszkaniowe J. M. (1) oraz na to, że R. G. (2) nie pomagał babci chodząc z

nią do lekarza. Zeznania te pozostawały bowiem w sprzeczności z zeznaniami T. C. oraz B. B. (1), przy czym należy podkreślić, że pierwsza z nich posiadała najlepszą wiedzę w zakresie warunków mieszkaniowych zmarłej, ponieważ to ona sprawowała nad nią codzienną opiekę, a druga posiadała najlepszą wiedzę w zakresie wizyt odbywanych przez zmarłą u lekarza, ponieważ to ona była jej lekarzem rodzinnym. Zeznaniami B. i K. G. Sąd dał wiarę w całości, ponieważ były one spójne, logiczne i szczerze.

Stan faktyczny został ustalony przez Sąd również na podstawie dowodu z przesłuchania stron postępowania. Sąd nie znalazł podstaw dla odmówienia wiary zeznaniom stron uzyskanym w toku tej czynności, albowiem pozostawały one spójne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd podzielił w całości opinię biegłej sądowej z wyceny nieruchomości, albowiem wnioski opinii są spójne i logicznie uzasadnione. Biegła sporządziła opinię na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, oględzin oraz przedstawionej dokumentacji fotograficznej. Podkreślenia wymaga, że strony nie zakwestionowały wniosków płynących z opinii biegłej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Dla porządku wskazać należy, że stan faktyczny niniejszej sprawy pozostawał w znacznej mierze bezsporny. Jedyne spór dotyczył oceny zachowania E. C. względem J. M. (1) pod kątem zgodności powyższego z zasadami współżycia społecznego.

Zgodnie z dyspozycją art. 991 § 1 k.c. zstępnym, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się połowa wartości udziału spadkowego, który by mu przypadła przy dziedziczeniu ustawowym, chyba że jest on trwale niezdolny do pracy lub małoletni. W takim przypadku należy mu się dwie trzecie wskazanego udziału.

Jak ustalono w toku postępowania J. M. (1) miała trójkę dzieci, natomiast jej małżonek zmarł przed jej śmiercią. Art. 931 § 1 k.c. wyznacza krąg spadkobierców powołanych do dziedziczenia z ustawy w pierwszej kolejności. Są to małżonek oraz dzieci spadkodawcy, którzy dziedziczą w częściach równych. Ponieważ w chwili otwarcia spadku po J. M. (1) żyły jedynie jej dzieci, to one byłyby jej spadkobiercami ustawowymi. Gdyby J. M. (1) nie sporządziła testamentu, powódce E. C., J. M. (2) i B. G. przypadłby udział w spadku w wysokości po 1/3.

J. M. (1) sporządziła jednakże testament w formie aktu notarialnego, w którym powołała do całości spadku wnuka R. G. (1). Tym samym spadkobiercy ustawowi zostali odsunięci od dziedziczenia na rzecz pozwanego, dziedziczenie ustawowe następuje bowiem jedynie w przypadku, w którym spadkodawca nie powołał spadkobiercy (art. 926 § 2 k.c.). Zgodnie z przytoczonym wcześniej przepisem E. C. należał się zatem zachówek.

W związku z powyższym należało ustalić, co wchodziło w skład spadku po J. M. (1) celem obliczenia należnego powódce zachowku. Jedynym prawem majątkowym posiadanym przez J. M. (1) w chwili śmierci była współwłasność nieruchomości położonej w gminie K.. Jednakże w toku postępowania strona powodowa nie wykazała, jaką wartość miałyby mieć wskazana nieruchomość. Ponieważ zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, należy uznać, że to na powódce spoczywał ciężar wykazania zasadności swojego roszczenia nie tylko co do zasady, ale także co do wysokości. Jak już zostało wspomniane wartość przedmiotowej nieruchomości nie została przez powódkę wykazana. Przepis art. 6 k.c., ustanawiający regułę rozkładu ciężaru dowodu, pozwala sądowi rozstrzygnąć sprawę w razie braku podstaw do stwierdzenia, czy istotny dla rozstrzygnięcia sprawy fakt miał miejsce. Sąd orzeka wówczas na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar udowodnienia faktu, z którego wywodziła skutki prawne. Mając na uwadze powyższe należało zatem stwierdzić, że powódka nie udowodniła, by jej żądanie znajdowało podstawę we wskazanej wyżej okoliczności, należało zatem pominąć ją ustalając wysokość należnego powódce zachowku.

Natomiast obliczając wysokość zachowku do spadku dolicza się również darowizny dokonane przez spadkodawcę przy tym założeniu, że spełniają one wymogi wskazane w art. 944 k.c. Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym 2 lipca 2008 r. J. M. (1) darowała swojemu wnukowi R. G. (1) własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w G. przy ul. (...). Spadek po J. M. (1) otworzył się natomiast w 2016 r. Darowizna ta została zatem dokonana na 8 lat przed otwarciem spadku. Darowizna ta została ponadto dokonana na rzecz spadkobiercy testamentowego R. G. (1). Z uwagi na wartość przedmiotowego lokalu, która została ustalona na kwotę 383 900 zł nie można uznać jej za drobną darowiznę, zwyczajowo przyjętą w stosunkach rodzinnych. Darowizna ta spełniała zatem wszelkie wymogi stawiane przez art. 944 § 1 k.c i warunkujące możliwość doliczenia jej do spadku celem ustalenia wysokości zachowku.

Art. 955 § 1 k.c stanowi, że wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili ustalania zachowku. Wartość darowanego lokalu ustalona w ten sposób wyniosła 383 900 zł. Jak już zostało wcześniej wskazane, udział w spadku należny powódce E. C. z tytułu dziedziczenia ustawowego należy ustalić jako 1/3. Należy jej zachówek stanowi natomiast połowę wskazanego udziału. Reasumując powyższe trzeba wskazać, że kwota należna E. C. w tytułu zachowku wynosił $63\,983,34\text{ zł} [(383\,900\text{ zł} * 1/3) : 2 = 127\,966,67\text{ zł} : 2 = 63\,983,34\text{ zł}]$.

Jednocześnie należy wskazać, że kwota w wysokości 1 000 zł, którą powódka otrzymała po śmierci matki nie zalicza się na wysokość należnego jej zachowku. Kwotę tę należy bowiem potraktować jako zapis zwykły (art. 968 k.c.), a tego nie uwzględnia się przy obliczaniu wartości zachowku (art. 993 k.c.).

Jednocześnie brak było podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 5 k.c. przez powódkę. Należy bowiem wskazać, że w sprawach o zachówek zakres zastosowania art. 5 k.c. powinien być stosunkowo wąski, bowiem ocena sądu, czy żądanie zapłaty sumy odpowiadającej wysokości zachowku stanowi nadużycie prawa podmiotowego, nie powinna pomijać, że prawa osoby uprawnionej do zachowku służą urzeczywistnieniu obowiązków moralnych, jakie spadkodawca ma wobec swoich najbliższych. Względem te nakazują szczególną ostrożność przy podejmowaniu oceny o nadużyciu prawa żądania zapłaty sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości zachowku, która nie może opierać się jedynie na ogólnym odwołaniu się do klauzuli generalnej zasad współżycia. Obniżenie wysokości zachowku może mieć miejsce w przypadkach wyjątkowych, albowiem już samo pozbawienie uprawnionego do zachowku korzyści ze spadku w drodze dziedziczenia jest dla niego okolicznością krzywdzącą i dolegliwą, a stanu tego nie powinno jeszcze pogłębiać drastyczne ograniczenie możliwości realizacji roszczeń z tytułu zachowku (zob. wyrok SA w Krakowie z 9.11.2018 r., I ACa 1737/17, LEX nr 2698096). Abstrahując od powyższego należy ponadto wskazać, że i tak brak byłoby podstaw do uznania, że zachowanie powódki naruszało w jakikolwiek sposób jakiejkolwiek zasady współżycia społecznego, ponieważ jej relacje ze zmarłą matką były dobre, powódka pomagała matce i odwiedzała ją. Natomiast nie jest naruszeniem obowiązków dziecka wobec matki fakt, że to pozwany zamiast powódki sprawował większą część opieki nad zmarłą, ponieważ w związku z tym babcia darowała mu mieszkanie. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że ustawodawca decydując o pozbawieniu uprawnionego prawa do zachowku powierzył przede wszystkim spadkodawcy poprzez instytucję wydziedziczenia (art. 1008 k.c.). Skoro spadkodawca takiej decyzji nie podjął, to tym bardziej ocena zarzuty sprzeczności roszczenia o zachówek z zasadami współżycia społecznego musi być dokonana z dużą ostrożnością, dając prymat woli spadkodawcy niepozbawienia uprawnionego zachowku.

W związku ze śmiercią powódki E. C. w toku postępowania sądowego na jej miejsce wstąpili jej spadkobiercy ustawowi – M. C. i B. C.. B. C. przelała przysługujące jej z tytułu spadkobrania wierzytelności o zapłatę zachowku oraz uzupełnienie zachowku, jakie przysługiwały E. C. w związku ze śmiercią matki J. C. na swojego brata M. C.. Jednakże z uwagi na fakt, iż nastąpiło to po zawiśnięciu sprawy, a pozwany nie wyraził zgody na wejście M. C. w jej miejsce, czynność ta nie miała wpływu na dalszy tok postępowania (art. 192 pkt 3 k.p.c.).

Skoro zatem B. C. i M. C. wstąpili na miejsce zmarłej E. C., a jej roszczenie o zachówek było uzasadnione, to należało zasądzić na rzecz każdego z nich odpowiednio:

1. na rzecz M. C. kwotę 31 500 zł, ponieważ rozszerzył on w swoim zakresie powództwo,

2. na rzecz B. C. kwotę 5 000 zł, ponieważ ona nie rozszerzyła co do siebie pierwotnego żądania matki, a zatem należała jej się połowa kwoty 10 000 zł, stanowiącej pierwotne żądanie.

Jednocześnie w zakresie zasądzenia na rzecz każdego z powodów kwoty 5 000 zł odsetki należało ustalić od dnia 22 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty, ponieważ 21 czerwca 2018 r. pozwany odebrał sprzeciw od nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu. Powyższe należy potraktować jako pierwsze wezwanie pozwanego do zapłaty wskazanej kwoty, a zatem od dnia następnego pozostawał on w zwłoce ze spełnieniem żądania pozwu. Natomiast co do odsetek od kwoty 26 500 zł zasądzonej na rzecz powoda M. C., a stanowiącej rozszerzenie powództwa, analogicznie należy wskazać, że pismo zawierające rozszerzenie powództwa pełnomocnik pozwanego odebrał w dniu 17 stycznia 2022 r., a zatem od dnia następnego pozwany pozostawał w zwłoce ze spełnieniem wskazanego świadczenia.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie wskazanych przepisów, należało zasądzić jak w punkcie I i II wyroku. Natomiast w punkcie III wyroku należało oddalić powództwo co do żądanych przez powodów kwot odsetek, które zostały ustalone przez Sąd w odmienny sposób.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. nakładając na pozwanego obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, albowiem powodowie przegrali jedynie w zakresie określenia dat od których należne były im odsetki. Wspólne koszty powodów wyniosły w sprawie 500 zł, stanowiące opłatę od pierwotnie żądanej kwoty powództwa. Dlatego też w punkcie IV wyroku Sąd nałożył na pozwanego obowiązek zwrotu kosztów procesu powodom w wysokości 500 zł.

Ponadto każdy z powodów poniósł koszty procesu związane ze swoim osobistym uczestnictwem w sprawie. W przypadku powoda M. C. koszty te wyniosły 4 942 zł (1 325 zł tytułem opłaty od rozszerzonego powództwa, 3 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 1 398 zł zaliczki na opinię biegłego sądowego). Dlatego też w punkcie IV wyroku Sąd nałożył na pozwanego obowiązek zwrotu kosztów procesu powodowi w wysokości 4 942 zł.

W przypadku B. C. koszty te wyniosły 3 617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i taka kwota została zasądzona od pozwanego na jej rzecz w punkcie V wyroku.

W punkcie VI wyroku na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku kwotę 1 206,02 zł tytułem wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa. Wydatki te odpowiadają kwocie wynagrodzenia biegłego za sporządzenie opinii. Kosztami tymi sąd obciążył pozwanego odpowiednio stosując zasady obowiązujące przy zwrocie kosztów procesu, a więc w tym przypadku nakładając na niego na podstawie art. 100 k.p.c. obowiązek zwrotu wszystkich kosztów procesu, o czym była mowa powyżej.

Sygn. akt I C 632/20

ZARZĄDZENIE

Dnia 29 września 2022 r.

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)